

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

DĖL KOMPENSACIJŲ UŽ KILNOJAMOJO POBŪDŽIO DARBĄ

Primename, kad 2022 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Darbo kodekso¹ 144 straipsnio pakeitimo įstatymą² (toliau – pakeitimo įstatymas), kuris aktualus GPMĮ³ taikymo aspektu.

Pagal iki 2022 m. spalio 30 d. galiojančią Darbo kodekso 144 straipsnio 8 dalies redakciją darbuotojams, kurių darbas yra kilnojamojo pobūdžio arba atliekamas lauko sąlygomis, arba susijęs su kelionėmis ar važiavimu, kompensuojamos su tuo susijusios padidėjusios išlaidos už faktiškai tokio pobūdžio dirbtą darbo laiką. Šių kompensacijų dydis negali viršyti 50 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio ir jos mokamos tuo atveju, kai darbuotojui nemokamos komandiruotės išlaidos. Vadovaujantis GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 5 punktu, tokios darbuotojų gautos kompensacijos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

Pagal pakeitimo įstatymą nuo 2022 m. lapkričio 1 d. šios kompensacijos maksimalus dydis sumažinamas iki 30 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio, o 2023 m. birželio 1 d. Darbo kodekso 144 straipsnio 8 dalis pripažįstama netekusia galios (kompensacija panaikinama).

GPMĮ taikymo aspektu tai reiškia, kad ir pereinamuoju laikotarpiu, t. y. nuo 2022 m. lapkričio 1 d. iki 2023 m. gegužės 31 d. kompensacijos išlieka priskiriamos pajamų mokesčiu neapmokestinamosioms pajamoms, tačiau jų dydis negali viršyti 30 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio.

Pasikeitus minėtai Darbo kodekso nuostatai, klausimas dėl kompensacijos priskyrimo neapmokestinamosioms / apmokestinamosioms pajamoms turėtų būti sprendžiamas ne pagal kompensacijos išmokėjimo momentą, o pagal tai, kokio reglamentavimo pagrindu teisė į kompensaciją buvo įgyta (neatsižvelgiant į tai, kada buvo (bus) išmokėta):

- kai teisė į kompensaciją įgyta už faktiškai dirbtą tokio pobūdžio darbo laiką už laikotarpius iki 2022 m. spalio 30 d. (imtinai), pajamų mokesčiu neapmokestinama 50 proc. nustatyto dydžio neviršijanti kompensacijos suma;

- kai teisė į kompensaciją įgyta už laikotarpius nuo 2022 m. lapkričio 1 d. iki 2023 m. gegužės 31 d. (imtinai) – 30 proc. nustatyto dydžio neviršijanti kompensacijos suma.

2023 m. birželio 1 d. pripažinus Darbo kodekso 144 straipsnio 8 dalį netekusia galios (panaikinus kompensaciją), Darbo kodekso nustatyta tvarka darbuotojams galės būti mokamas padidintas, palyginti su normaliomis darbo sąlygomis, darbo užmokestis. Vadovaujantis GPMĮ 6 straipsnio 1¹ dalimi, tokios darbuotojų gautos pajamos bus apmokestinamos kaip su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

¹ Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.

² Lietuvos Respublikos darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 139, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymas (TAR, 2022-07-11, Nr. 15174).

³ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas